

fó shuō dōu shā jīng dà fāng guǎng

佛说兜沙经 大方广

pú sà shí dì jīng

菩萨十地经

fó shuō dōu shā jīng

佛说兜沙经 03

dà fāng guǎng pú sà shí dì jīng

大方广菩萨十地经 16

fó shuō dōu shā jīng

佛说兜沙经

hòu hàn yuè zhī sān zàng fǎ shī zhī lóu jiā chèn yì
后汉月支三藏法师支娄迦讖译

yī qiè zhū fó wēi shén ēn zhū guò qù dāng lái
一切诸佛威神恩，诸过去、当来、

jīn xiàn zài yì ěr
今现在亦尔。

fó zài mó jié tí guó shí fǎ qīng jìng chù qí
佛在摩竭提国时，法清净处。其

chù hào yuē zài suǒ wèn qīng jìng shǐ zuò fó shí guāng jǐng
处号曰在所问清净。始作佛时，光景

shèn míng zì rán jīn gāng lián huá zhōu zā shèn dà zì rán
甚明。自然金刚莲华，周匝甚大。自然

shī zǐ zuò zhū fó guò qù shí yì xī yú shàng zuò yí
师子座，诸佛过去时亦悉于上坐。仪

fǎ děng wú yǒu yì jí xiàng fǎ zhōng chū shēng jí guò dù
法等无有异，极相法中出生极过度

yǐ zhū fó shēn tǐ xíng xī děng jù zú míng wú suǒ fù
已。诸佛身体行，悉等具足明，无所复

guà ài bù kě jì fó chù bù kě jì fǎ chù bù kě
挂碍。不可计佛处，不可计法处，不可

jì zhū dà shí fāng rén mín chù bù kě jì fó chà chù
计诸大十方人民处，不可计佛刹处，

guò qù dāng lái jīn xiàn zài fó děng suǒ chū shēng yě
过去、当来、今现在佛等所出生也。

zhū pú sà děng gè gè cóng yì guó dù lái dōu dà
诸菩萨等，各各从异国土来都大
huì qí shù rú shí fó chà chén yī chén wéi yī pú sà
会。其数如十佛刹尘，一尘为一菩萨，
rú shì wéi xiàn zhū pú sà cì yī shēng bǔ chù jiē rù
如是为限。诸菩萨赐一生补处，皆入
shí fāng rén mín diǎn ān yīn jiē rù fǎ chù jiē rù shí
十方人民典安隐，皆入法处，皆入十
fāng zhū chà tǔ jiē rù shí fāng ní huán huì jiē rù shí
方诸刹土，皆入十方泥洹慧，皆入十
fāng suǒ zuò shì jiān rén sù mìng jiē rù shāo shāo zēng shēn pú
方所作世间人宿命，皆入稍稍增深菩
sà jiē rù zhū huì fǎ zhōng jiē rù nèi wài fǎ zhōng
萨，皆入诸慧法中，皆入内外法中，
jiē rù bú dòng bù yáo fǎ zhōng jiē rù guò qù dāng
皆入不动不摇法中，皆入过去、当
lái jīn xiàn zài fǎ zhōng zhū pú sà bèi yì rú shì
来、今现在法中。诸菩萨辈议如是：
fó ài wǒ cáo děng bèi zhū pú sà děng suǒ niàn shì xiàn
佛爱我曹等辈！诸菩萨等所念，示现
wǒ děng zhū fó chà rú fó suǒ xíng jū chù ā bǐ wén suǒ
我等诸佛刹如佛所行居处阿彼闻所
yǒu xiàn wǒ děng zhū fó chà qīng jìng xiàn wǒ děng rú fó
有，现我等诸佛刹清净，现我等如佛
fǎ qīng jìng fó suǒ shuō fǎ xī jiē shǐ wǒ cáo jiàn yì
法清净，佛所说法，悉皆使我曹见矣！

xiàn wǒ děng fó chà chéng bài shí shǐ wǒ cáo xī jiàn yī
现我等佛刹成败时，使我曹悉见矣！

xiàn wǒ cáo děng zhū fó qǐ chū shí xiàn wǒ děng fó chà
现我曹等，诸佛起出时。现我等，佛刹

suǒ yǒu shàn è fó suǒ yǒu xī shì wǒ shì xiàn wǒ cáo
所有善恶，佛所有悉示我。示现我曹，

shí fāng zhū yǒu chà tǔ xiàn wǒ děng zhū bù kě jì fó suǒ
十方诸有刹土。现我等诸不可计佛所

shuō xiàn wǒ děng pú sà shí fǎ zhù xiàn wǒ děng pú sà
说，现我等菩萨十法住，现我等菩萨

shí fǎ suǒ xíng xiàn wǒ děng pú sà shí fǎ huǐ guò jīng
十法所行，现我等菩萨十法悔过经，

xiàn wǒ děng pú sà shí dào dì xiàn wǒ děng pú sà shí zhèn
现我等菩萨十道地，现我等菩萨十镇，

xiàn wǒ děng pú sà shí jū chù suǒ yuàn xiàn wǒ pú sà shí
现我等菩萨十居处所愿，现我菩萨十

xiá xiàn wǒ pú sà shí sān mèi xiàn wǒ pú sà shí fēi
黠，现我菩萨十三昧，现我菩萨十飞

fǎ xiàn wǒ pú sà shí yìn xiàn wǒ pú sà xī fēi lái
法，现我菩萨十印，现我菩萨悉飞来

shí xiàn wǒ fó míng wú yǒu jìn shí fó shǐ wǒ jiē hù
时，现我佛名无有尽。时佛使我皆护

shì jiān rén mín shí fāng fó zhū yǒu chà tǔ xī qīng jìng wú
世间人民，十方佛诸有刹土悉清净无

xiá huì xiàn wǒ fó zhū suǒ zhī yǒu wú yǒu yě xiàn wǒ
瑕秽，现我佛诸所知有无有也。现我

zhū è gēn běn xī shǐ qīng jìng zhū fǎ xī wéi wǒ shuō
诸恶根本悉使清净，诸法悉为我说，
zhū suǒ yí nán jiē wéi jiě zhī xī wéi jiě hú yí jiē
诸所疑难皆为解之，悉为解狐疑，皆
guò dù yī zhū suǒ yǒu yù duàn zhī xiàn wǒ fó suǒ zhǐ
过度矣！诸所有欲断之。现我佛所止
chù xiàn wǒ fó zhū fǎ suǒ bù jiè xiàn wǒ fó wēi shén
处，现我佛诸法所部界，现我佛威神，
xiàn wǒ fó suǒ xíng xiàn wǒ fó jīn lì xiàn wǒ fó sì
现我佛所行，现我佛筋力，现我佛四
shì bú hù xiàn wǒ fó sān mèi suǒ rù chù xiàn wǒ fó
事不护，现我佛三昧所入处，现我佛
suǒ biàn huà zài suǒ wéi xiàn wǒ fó wú yǒu guò shèng zhě
所变化在所为，现我佛无有过胜者，
xiàn wǒ fó suǒ yǒu zūn hào wú yǒu néng jí dài zhě xiàn wǒ
现我佛所有尊号无有能及逮者，现我
fó suǒ gēn xiàn wǒ fó fēi xiàn wǒ fó guāng míng xiàn
佛所根，现我佛飞，现我佛光明，现
wǒ fó zhì huì xiàn wǒ fó sì shì wú suǒ wèi fó xī
我佛智慧，现我佛四事无所畏。佛悉
zhī zhū pú sà xīn suǒ niàn fó xī xiànguāngmíng wēi shén
知诸菩萨心所念，佛悉现光明威神。

dōng fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó míng
东方极远不可计佛刹有佛，佛名

ā shì duò qí chà míng qì lián huán wén shū shī lì pú
阿逝堕，其刹名訖连桓。文殊师利菩

sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù shù rú shí fāng
萨从是刹来，与诸菩萨俱，数如十方

chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú zì rán shī
刹尘，皆前为佛作礼，各各于自然师

zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
子座交路帐中坐。

nán fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó míng
南方极远不可计佛刹有佛，佛名

ā ní luó duò luó qí chà míng lóu qí huán fó tuó shī
阿泥罗堕罗，其刹名楼耆洹。佛陀师

lì pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù
利菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数

rú shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú
如十佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于

zì rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
自然师子座交路帐中坐。

xī fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó míng
西方极远不可计佛刹有佛，佛名

ā sī duò tuó qí chà míng bō tóu huán luó lín shī lì
阿斯堕陀，其刹名波头洹。罗邻师利

pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù rú
菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数如

shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú zì
十佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于自

rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
然师子座交路帐中坐。

běi fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó míng
北方极远不可计佛刹有佛，佛名
ā shé duò qí chà míng zhàn bèi huán tán nuó shī lì pú
阿闍堕，其刹名占倍洹。檀那师利菩
sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù rú shí
萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数如十
fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú zì rán
佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于自然
shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
师子座交路帐中坐。

dōng běi fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó
东北方极远不可计佛刹有佛，佛
míng ā shū nuó duò guó tuó qí chà míng yōu bǐ huán qún
名阿输那堕国陀，其刹名优彼洹。群
nuó shī lì pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù
那师利菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，
qí shù rú shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè
其数如十佛刹尘，皆前为佛作礼，各
gè yú zì rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
各于自然师子座交路帐中坐。

dōng nán fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó
东南方极远不可计佛刹有佛，佛
míng ā zhān tuó duò tuó qí chà míng qián shé huán nuó niè
名阿旃陀堕陀，其刹名捷闍洹。那涅
luó shī lì pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù
罗师利菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，

qí shù rú shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè
其数如十佛刹尘，皆前为佛作礼，各
gè yú zì rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
各于自然师子座交路帐中坐。

xī nán fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó
西南方极远不可计佛刹有佛，佛
míng yù chén duò dà qí chà míng luó lián huán wéi àn shī
名郁沉堕大，其刹名罗怜洹。惟闇师
lì pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù
利菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数
rú shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú
如十佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于
zì rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
自然师子座交路帐中坐。

xī běi fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó
西北方极远不可计佛刹有佛，佛
míng ā bō luó duò qí chà míng huó yì huán tán mó shī
名阿波罗堕，其刹名活逸洹。昙摩师
lì pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù
利菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数
rú shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú
如十佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于
zì rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
自然师子座交路帐中坐。

xià fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó míng
下方极远不可计佛刹有佛，佛名

fēng mó duò luó qí chà míng pān lì huàn rě nuó shī lì
枫摩堕罗，其刹名潘利洹。惹那师利

pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù rú
菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数如

shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú zì
十佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于自

rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
然师子座交路帐中坐。

shàng fāng jí yuǎn bù kě jì fó chà yǒu fó fó
上方极远不可计佛刹有佛，佛

míng duò sè qí chà míng zhì tí shí huàn nuó bá tuó shī
名堕色，其刹名智提拾洹。那跋陀师

lì pú sà cóng shì chà lái yǔ zhū pú sà jù qí shù
利菩萨从是刹来，与诸菩萨俱，其数

rú shí fó chà chén jiē qián wéi fó zuò lǐ gè gè yú
如十佛刹尘，皆前为佛作礼，各各于

zì rán shī zǐ zuò jiāo lù zhàngzhōng zuò
自然师子座交路帐中坐。

wén shū shī lì pú sà chí fó wēi shén xī biàn shì
文殊师利菩萨持佛威神，悉遍视

zhū pú sà jiē biàn yǐ biàn jǔ huì yán zhū pú sà dà
诸菩萨，皆遍以便举慧言：诸菩萨大

zhòng huì hé shèn kuài yē bù kě fù jì zhū fó chà
众会，何甚快耶！不可复计诸佛刹，

fó suǒ jū chù zhū suǒ chù zhū suǒ pī fú fó fǎ fó
佛所居处，诸所处，诸所被服佛法，佛

shuō fǎ fó chà wēi shén fó suǒ xíng fó jīn lì fó
说法，佛刹威神，佛所行，佛筋力，佛
chà shàn è bù kě jì fó fǎ hé yīn yē shí fāng zhū
刹善恶，不可计佛法，何因耶？十方诸
fó chà tǔ suǒ shuō dào suǒ dù tuō shí fāng rén zhū fǎ
佛刹土所说道，所度脱十方人，诸法
shèn shēn wú jí rú xū kōng liǎo wú suǒ guà ài hé yīn
甚深无极，如虚空了无所挂碍，何因
yē shì cài hē zhī chà tǔ sì miàn zhǒng zhǒng rén gè gè
耶？是蔡呵祇刹土四面种种人，各各
yì shēn tǐ gè gè yì míng gè gè yì sè gè gè yǒu
异身体，各各异名，各各异色，各各有
cháng duǎn gè gè yǒu shòu mìng gè gè yǒu xíng lèi gè
长短，各各有寿命，各各有形类，各
gè yǒu sī xiǎng gè gè yǒu niàn gè gè yì yǒu shēng
各有思想，各各有念，各各异有声，
gè gè yǒu wén fó shēng hé yīn shì guó dù míng bō jiā
各各有闻佛声，何因是国土名波迦
sī tí sì miàn zhōng yǒu hū fó míng yuē shèng dá zhōng yǒu
私提，四面中有呼佛名曰胜达，中有
hū shì shì màn tuó zhōng yǒu hū yí ā nuó ní tí zhōng
呼世世慢陀，中有呼夷阿那坭提，中
yǒu hū shì jiā wén ní zhōng yǒu hū gǔ shī sà chén zhōng
有呼释迦文尼，中有呼鼓师萨沉，中
yǒu hū duò lóu yán zhōng yǒu hū jù tàn huá tí zhōng yǒu
有呼堕楼延，中有呼俱谭滑提，中有

hū mó hē shā mén zhōng yǒu hū chén nuó chóu lóu tí zhōng
呼摩呵沙门，中有呼晨那愁楼提，中

yǒu hū zhì duō chóu lóu tí děng wéi sì miàn rú shì bèi
有呼质多愁楼提等，为四面如是辈，

gè gè hū shì jiā wén fó míng hé wéi wàn zì rú shì
各各呼释迦文佛名，合为万字。如是

shí fāng jí guò qù bù kě fù jì zhū fó chà dōu rén mín
十方极过去不可复计诸佛刹，都人民

zhǒngzhǒng gè yì yǔ gòng hū shì jiā wén fó míng fó zì
种种各异语，共呼释迦文佛名佛字。

yī yī fó chà fán gè shí yì wàn zì shì jiā wén fó
一一佛刹，凡各十亿万字，释迦文佛。

cóng běn wèi zào xué dào yǐ lái zhū suǒ jiào shòu dì zǐ děng
从本未造学道已来，诸所教授弟子等

bèi shí rén rú shì
辈时人如是。

fó fàng guāng míng xiān cóng zú xià chū zhào yī fó
佛放光明，先从足下出，照一佛

jiè zhōng jí míng xiàn shí yì yán fú lì tiān nán shí yì
界中，极明现十亿阎浮利天南，十亿

dà hǎi shí yì xū mí shān shí yì zhē jiā hé shān shí
大海，十亿须弥山，十亿遮加和山，十

yì fú yú dǎi tiān dōng shí yì jù yē nì tiān xī shí
亿弗于逮天东，十亿俱耶匿天西，十

yì yù dān yuē tiān běi shí yì zhào tóu mó luó tiān shí
亿郁单曰天北，十亿照头摩罗天，十

yì dāo lì tiān shí yì yán tiān shí yì dǒu shù tiān shí
亿 忒 利 天, 十 亿 盐 天, 十 亿 兜 术 天, 十

yì ní mó luó tí luó lín yōu tiān shí yì bō luó mì hé
亿 泥 摩 罗 提 罗 邻 优 天, 十 亿 波 罗 蜜 和

yē bá zhì tiān shí yì fàn tiān shí yì fàn jiā yí tiān
耶 拔 致 天, 十 亿 梵 天, 十 亿 梵 迦 夷 天,

shí yì fàn fú hái tiān shí yì fàn jiā chǎn tiān shí yì
十 亿 梵 弗 还 天, 十 亿 梵 迦 产 天, 十 亿

mó hē fàn tiān shí yì è tiān shí yì bō lí tuó tiān
摩 诃 梵 天, 十 亿 廬 天, 十 亿 波 梨 陀 天,

shí yì è bō mó nuó tiān shí yì ā huì gèn xiū tiān
十 亿 廬 波 摩 那 天, 十 亿 阿 会 亘 羞 天,

shí yì bō lì xiū hē tiān shí yì ā bō mó xiū tiān
十 亿 波 栗 羞 诃 天, 十 亿 阿 波 摩 羞 天,

shí yì xiū qì tiān shí yì quán hē tiān shí yì bō lì
十 亿 羞 讫 天, 十 亿 权 呵 天, 十 亿 波 栗

tuī hē tiān shí yì ā bō duò hē tiān shí yì wéi yú
推 呵 天, 十 亿 阿 波 堕 诃 天, 十 亿 惟 于

pān tiān shí yì ā wéi pān tiān shí yì ā tuó bō tiān
潘 天, 十 亿 阿 惟 潘 天, 十 亿 阿 陀 波 天,

shí yì xū wǔ yīn tiān shí yì hē jiā nì zhā tiān
十 亿 须 鬚 (武 音) 天, 十 亿 呵 迦 腻 吒 天,

shí yì ā wéi xiān wéi xiān ní hē
十 亿 阿 惟 先 惟 先 尼 呵。

rú shì děng gè gè zhào jiàn zhū tiān shàng rén suǒ
如 是 等, 各 各 照 见 诸 天 上 人 所

zhǐ chù gǎn shì fó jiè zhōng xī jiē zhào míng shì jiā
止处。敢是佛界中，悉皆照明。释迦

wén fó dōu suǒ diǎn zhǔ shí fāng guó yī yī fāng gè yǒu
文佛，都所典主。十方国一方，各有

yī yì xiǎo guó dù jiē yǒu yī dà hǎi yī xū mí shān
一亿小国土。皆有一大海、一须弥山，

shàng zhì sān shí sān tiān yī xiǎo guó dù rú shì suǒ bù
上至三十三天，一小国土如是所部。

fán yǒu shí yì xiǎo guó dù hé wéi yī fó chà míng wéi
凡有十亿小国土，合为一佛刹，名为

cài hē zhī fó fēn shēn xī biàn zhì shí yì xiǎo guó dù
蔡呵祇。佛分身悉遍至十亿小国土，

yī yī xiǎo guó dù jiē yǒu yī fó fán yǒu shí yì fó
一一小国土皆有一佛。凡有十亿佛，

jiē yǔ zhū pú sà gòng zuò shí yì xiǎo guó dù zhū tiān rén
皆与诸菩萨共坐。十亿小国土诸天人

mín jiē xī jiàn fó zhū pú sà zhū tiān rén mín jiē
民，皆悉见佛。诸菩萨、诸天人民，皆

chí fó wēi shén xiāng shì rú yíng xiāng jiàn wén shū shī lì
持佛威神，相视如迎，相见文殊师利

pú sà
菩萨。

fù yǒu wén shū shī lì pú sà luó lín shī lì pú
复有文殊师利菩萨、罗邻师利菩

sà tán nuó shī lì pú sà qún nuó shī lì pú sà
萨、檀那师利菩萨、群那师利菩萨、

fó tuó shī lì pú sà niè luó shī lì pú sà wéi shé
佛 陀 师 利 菩 萨、 涅 罗 师 利 菩 萨、 惟 阇
shī lì pú sà rě nuó shī lì pú sà bá tuó shī lì
师 利 菩 萨、 惹 那 师 利 菩 萨、 鞞 陀 师 利
pú sà tán mó shī lì pú sà rú shì děng pú sà qí
菩 萨、 昙 摩 师 利 菩 萨， 如 是 等 菩 萨。 其
suǒ zhǐ fó chà chà jí kuài hǎo qí chà jiē gè gè zì
所 止 佛 刹， 刹 极 快 好。 其 刹 皆 各 各 自，
yǒu míng ā zhān duò hái fó ā ní luó duò hái fó ā
有 名 阿 耨 堕 还 佛、 阿 泥 罗 堕 还 佛、 阿
shé tuó duò hái fó ā lóu nuó duò hái fó ā zhān tuó
阇 陀 堕 还 佛、 阿 楼 那 堕 还 佛、 阿 耨 陀
duò hái fó yù chén duò hái fó yī dòu luó duò hái fó
堕 还 佛、 郁 沉 堕 还 佛、 伊 豆 罗 堕 还 佛、
fàn mó duò hái fó wéi yí luó hái fó
梵 摩 堕 还 佛、 惟 夷 罗 还 佛。

dà fāng guǎng pú sà shí dì jīng
大方广菩萨十地经

yuán wèi sān zàng jí jiā yè gòng tán yào yì
元魏三藏吉迦夜共曇曜译

rú shì wǒ wén yī shí fó zài wáng shě chéng qí
如是我闻：一时，佛在王舍城耆

shé jué shān yǔ dà bī qiū zhòng qiān èr bǎi wǔ shí rén
闍崛山，与大比丘众千二百五十人

jù pú sà wàn rén qí míng yuē zhì zhuàng pú sà fǎ
俱。菩萨万人，其名曰：智幢菩萨、法

zhuàng pú sà yuè zhuàng pú sà rì zhuàng pú sà wú
幢菩萨、月幢菩萨、日幢菩萨、无

liàng zhuàng pú sà bá tuó bō luó děng shí liù zhèng shì
量幢菩萨，跋陀波罗等十六正士，

wén shū shī lì děng liù qiān tóng yì mí lè pú sà děng xián
文殊师利等六千同意，弥勒菩萨等贤

jié yī qiè pú tí sà duǒ
劫一切菩提萨埵。

ěr shí wú jìn zhì pú tí sà duǒ cóng zuò qǐ
尔时，无尽智菩提萨埵，从座起，

zhěng yī fu piān tǎn yòu jiān yòu xī zhù dì yǐ zhǒng
整衣服，偏袒右肩，右膝著地，以种

zhǒng bǎo huá sǎn yú fó shàng bái fó yán shì zūn yù
种宝华散于佛上，白佛言：世尊，欲

yǒu suǒ wèn wéi yuàn shì zūn kāi shì jiě shuō
有所问。唯愿世尊，开示解说。

ěr shí shì zūn gào wú jìn zhì pú sà shàn zāi
尔时，世尊告无尽智菩萨：善哉！

shàn zāi shàn nán zǐ ruò yǒu yí nán zì rǔ suǒ wèn
善哉！善男子，若有疑难，恣汝所问，
rú lái dāng wéi suí wèn jiě shuō lìng rǔ huān xǐ
如来当为随问解说，令汝欢喜。

ěr shí wú jìn zhì pú tí sà duǒ bái fó yán
尔时，无尽智菩提萨埵白佛言：

shì zūn pú tí xīn shì zūn wèi pú tí xīn yún hé
世尊，菩提心。世尊，谓菩提心，云何
dāng zhī pú tí sà duǒ chéng jiù pú tí xīn hé děng wéi
当知？菩提萨埵成就菩提心，何等为
pú tí xīn yì wú pú tí xīn sà duǒ yì bù kě dé
菩提心？亦无菩提心，萨埵亦不可得，
yì bù lí pú tí míng yuē pú tí xīn pú tí zhě yì
亦不离菩提名曰菩提心。菩提者，亦
bù kě shuō bù kě jiàn wú yǒu duì sà duǒ yì bù kě
不可说、不可见、无有对，萨埵亦不可
dé yún hé yú cǐ zhū fǎ dāng dé kāi jiě
得。云何于此诸法当得开解？

shì zūn gào yuē shàn nán zǐ pú tí zhě shì jiē
世尊告曰：善男子，菩提者，是皆
yán shuō sù shù shī shè shàn nán zǐ pú tí zhě fēi yán
言说俗数施設。善男子，菩提者，非言
shuō fēi sù shù fēi shī shè shàn nán zǐ rú pú tí
说、非俗数、非施設。善男子，如菩提

fēi yán shuō sà duǒ jí xīn zhì yī qiè fǎ yì fù rú
非言说，萨埵及心至一切法，亦复如
shì dāng zuò shì zhī ruò rú shì xīn shì míng pú tí
是，当作是知。若如是心，是名菩提
xīn pú tí yì bú guò qù dāng lái jīn xiàn zài suǒ
心。菩提亦不过去、当来、今现在，所
wèi sà duǒ jí xīn yì bú guò qù dāng lái jīn xiàn
谓萨埵及心，亦不过去、当来、今现
zài ruò rú shì zhī zhě pú tí sà duǒ bù kě dé
在。若如是知者，菩提、萨埵不可得，
bǐ chù dōu wú suǒ dé yú yī qiè fǎ dé wú suǒ dé
彼处都无所得，于一切法得无所得，
shì míng dé pú tí xīn rú ā luó hàn ā luó hàn guǒ
是名得菩提心。如阿罗汉、阿罗汉果
yì bù kě dé bǐ dōu wú suǒ dé dàn shì sù shù yán
亦不可得，彼都无所得，但是俗数言
shuō yǒu ěr yú yī qiè fǎ wú suǒ dé shì míng dé pú
说有耳！于一切法无所得，是名得菩
tí xīn yì fēi chū yè pú tí sà duǒ dù yì míng wéi pú
提心。亦非初业菩提萨埵度义名为菩
tí sà duǒ yì fēi bǐ xīn fēi shī shè xīn fēi zhòngshēng
提萨埵，亦非彼心非施設心，非众生
fēi shī shè zhòngshēng fēi shēng wén fēi shī shè shēng wén fēi
非施設众生，非声闻非施設声闻，非
pì zhī fó fēi shī shè pì zhī fó fēi pú tí sà duǒ fēi
辟支佛非施設辟支佛，非菩提萨埵非

shī shè pú tí sà duǒ fēi yǒu wéi fēi shī shè yǒu wéi fǎ
施 设 菩 提 萨 埵， 非 有 为 非 施 设 有 为 法，
fēi wú wéi fēi shī shè wú wéi fǎ kě dé yǐ dé dāng
非 无 为 非 施 设 无 为 法， 可 得、 已 得、 当
dé dàn rú shuō fǎ suí shùn gù shuō yī qiè shàn gēn děng
得， 但 如 说 法 随 顺 故， 说 一 切 善 根 等
qǐ
起。

dāng zhī chū fā xīn bī yīn tán bō luó mì yóu
当 知 初 发 心， 彼 因 檀 波 罗 蜜， 犹
rú dà dì suǒ chí dāng zhī dì èr xīn qǐ bī yīn shī
如 大 地 所 持。 当 知 第 二 心 起， 彼 因 尸
bō luó mì yóu rú shī zǐ shòu wáng yǒng měng dāng zhī dì
波 罗 蜜， 犹 如 师 子 兽 王 勇 猛。 当 知 第
sān xīn qǐ bī yīn chàn tí bō luó mì yóu rú nuó luó
三 心 起， 彼 因 羸 提 波 罗 蜜， 犹 如 那 罗
yán yǒng měng dà fāng biàn dāng zhī dì sì xīn qǐ cuī fú
延 勇 猛 大 方 便。 当 知 第 四 心 起， 摧 伏
yī qiè zhū jié yuàn dí bī yīn pí lí yē bō luó mì
一 切 诸 结 怨 敌， 彼 因 毗 梨 耶 波 罗 蜜，
zhǒngzhǒng shàn gēn gōng dé huá kāi dāng zhī dì wǔ xīn qǐ
种 种 善 根 功 德 华 开。 当 知 第 五 心 起，
pì rú tiān dì shì dà huì jū pí tuó luó shù bī yīn chán
譬 如 天 帝 释 大 会 拘 毗 陀 罗 树， 彼 因 禅
nuó bō luó mì yóu rú rì lún wú liàngguāng yào dāng zhī
那 波 罗 蜜， 犹 如 日 轮 无 量 光 曜。 当 知

dì liù xīn qǐ xī néng chú miè yī qiè àn míng bǐ yīn
第六心起，悉能除灭一切闇冥，彼因

bō rě bō luó mì běn yuàn gōng dé pǔ xiàn zhuāng yán dāng
般若波罗蜜，本愿功德普现庄严。当

zhī dì qī xīn qǐ rú shāng rén zhǔ jiāng zhū shāng rén néng
知第七心起，如商人主将诸商人能

dù kuàng yě bǐ yīn fāng biàn bō luó mì jìng chú yī qiè
度旷野，彼因方便波罗蜜，净除一切

guò è suǒ yù rú yì dāng zhī dì bā xīn qǐ mǎn zú
过恶所欲如意。当知第八心起，满足

míng jìng yóu rú qiū yuè zhōu mǎn suǒ yuàn dāng zhī dì jiǔ xīn
明净犹如秋月周满所愿。当知第九心

qǐ yī qiè suǒ zuò jiē xī xiū xi pì rú pín rén dé
起，一切所作皆悉休息，譬如贫人得

wú jìn bǎo zàng yóu rú xū kōng lí gòu míng jìng dāng zhī
无尽宝藏，犹如虚空离垢明净。当知

dì shí xīn qǐ jiū jìng yī qiè gōng dé bǐ àn zhì huì
第十心起，究竟一切功德彼岸，智慧

biàn cái wú jìn yī qiè fǎ zhǔ yóu zhuǎn lún wáng rú shì
辩才无尽，一切法主犹转轮王。如是，

shàn nán zǐ qí chéng jiù cǐ shí zhǒng xīn zhě shì míng wéi
善男子，其成就此十种心者，是名为

pú tí sà duǒ mó hē sà duǒ dì yī sà duǒ zuì
菩提萨埵、摩诃萨埵、第一萨埵、最

shàng sà duǒ lí zuì sà duǒ zuì zūn sà duǒ rán shàn
上萨埵、离罪萨埵、最尊萨埵。然善

nán zǐ pú tí sà duǒ jí xīn yú dì yī yì dōu bù
男子，菩提萨埵及心，于第一义都不
kě dé
可得。

yòu shàn nán zǐ pú tí sà duǒ chū xīn qǐ yǒu
又善男子，菩提萨埵初心起，有
fá bǎo děng qǐ sān mó tí shè qǔ xīn ér shēng pú tí
法宝等起三摩提摄取心而生。菩提
sà duǒ dì èr xīn qǐ yǒu bú dòng sān mó tí shè qǔ xīn
萨埵第二心起，有不动三摩提摄取心
ér shēng bǐ dì sān xīn qǐ míng shàn zhù sān mó tí shè
而生。彼第三心起，名善住三摩提摄
qǔ xīn ér shēng bǐ dì sì xīn qǐ míng bú tuì zhuǎn sān
取心而生。彼第四心起，名不退转三
mó tí shè qǔ xīn ér shēng bǐ dì wǔ xīn qǐ míng jí
摩提摄取心而生。彼第五心起，名集
huá sān mó tí shè qǔ xīn ér shēng bǐ dì liù xīn qǐ
华三摩提摄取心而生。彼第六心起，
míng rì guāng sān mó tí shè qǔ xīn ér shēng bǐ dì qī
名日光三摩提摄取心而生。彼第七
xīn qǐ míng yì mǎn zú sān mó tí shè qǔ xīn ér shēng
心起，名义满足三摩提摄取心而生。
bǐ dì bā xīn qǐ míng huì jù sān mó tí shè qǔ xīn ér
彼第八心起，名慧炬三摩提摄取心而
shēng bǐ dì jiǔ xīn qǐ míng fó jiàn zài qián sān mó tí
生。彼第九心起，名佛见在前三摩提

shè qǔ xīn ér shēng bǐ dì shí xīn qǐ míng shǒu lèng yán
摄取心而生。彼第十心起，名首楞严

sān mó tí shè qǔ xīn ér shēng
三摩提摄取心而生。

yòu shàn nán zǐ chū dì pú tí sà duǒ xiān dǔ jiā
又善男子，初地菩提萨埵先睹嘉

ruì sān qiān dà qiān fó dù yì bǎi qiān zhēn qí bǎo zàng
瑞，三千大千佛土亿百千珍奇宝藏，

xī xiàn jìng jiè dì èr dì xiān dǔ jiā ruì sān qiān dà
悉现境界。第二地先睹嘉瑞，三千大

qiān fó dù píng rú shuǐ zhǎng xī xiàn jìng jiè dì sān dì
千佛土平如水掌，悉现境界。第三地

xiān dǔ jiā ruì yǒng jiàn jiān qiáng shǒu zhí bīng zhàng xī xiàn
先睹嘉瑞，勇健坚强手执兵仗，悉现

jìng jiè dì sì dì xiān dǔ jiā ruì màn tuó luó fēng cóng
境界。第四地先睹嘉瑞，曼陀罗风从

sì fāng lái chuī zhǒng zhǒng huá pǔ sàn dà dì xī xiàn jìng
四方来，吹种种华普散大地，悉现境

jiè dì wǔ dì xiān dǔ jiā ruì yī qiè nǚ rén yán jù
界。第五地先睹嘉瑞，一切女人严具

zhuāng shì zhān fú huá mán jiě tuō huá mán yōu bō luó
庄饰，瞻鬘华鬘、解脱华鬘、优钵罗

huá mán pó lì shī huá mán zhuāng yán qí shǒu xī xiàn
华鬘、婆利师华鬘，庄严其首，悉现

jìng jiè dì liù dì xiān dǔ jiā ruì zhòng bǎo yù chí bā
境界。第六地先睹嘉瑞，众宝浴池八

gōng dé shuǐ chōng mǎn qí zhōng yǒu sì jiē dào dǐ bù jīn
功德水充满其中，有四阶道，底布金
shā chéng jìng qīng chè zì jiàn jǐ shēn yóu xì qí zhōng xī
沙，澄靖清彻自见己身游戏其中，悉
xiàn jìng jiè dì qī dì xiān dǔ jiā ruì jiàn zuǒ yòu miàn
现境界。第七地先睹嘉瑞，见左右面
yǒu dà dì yù chǔ dú jùn yǎn zì jiàn jǐ shēn chāo chū cǐ
有大地狱楚毒峻岭，自见己身超出此
nán xī xiàn jìng jiè dì bā dì xiān dǔ jiā ruì zì jiàn
难，悉现境界。第八地先睹嘉瑞，自见
liǎng jiān yǒu shī zǐ shòu wáng shǒu guān zēng bó qí shēn xióng
两肩有师子兽王，首冠缯帛，其身雄
zhuàng yī qiè dú hài zhū è shòu děng wú bù cuī fú xī
壮，一切毒害诸恶兽等无不摧伏，悉
xiàn jìng jiè dì jiǔ dì xiān dǔ jiā ruì zhuǎn lún shèng wáng
现境界。第九地先睹嘉瑞，转轮圣王
dà chén chà lì bǎi qiān juàn shǔ yǐ fǎ huà dǎo yī qiè
大臣刹利百千眷属，以法化导一切
zhòng shēng shǒu zhí zēng gài zhòng bǎo bǎi qiān zhuāng yán qí
众生，手执缯盖，众宝百千庄严其
shǒu xī xiàn jìng jiè dì shí dì xiān dǔ jiā ruì zì jiàn
首，悉现境界。第十地先睹嘉瑞，自见
zuò fó shēn huáng jīn sè yuán guāng yī xún yì bǎi qiān
作佛，身黄金色，圆光一寻，亿百千
fàn wéi rào shuō fǎ shàn nán zǐ shì wéi pú tí sà duǒ
梵围绕说法。善男子，是为菩提萨埵

shí dì qiánxiàng dāng zuò shì zhī xī cóng shí dì sān mó
十地前相。当作是知，悉从十地三摩

tí zhī suǒ chū shēng
提之所出生。

yòu shàn nán zǐ pú tí sà duǒ chū fā yì dì
又善男子，菩提萨埵初发意地，

dé zuì shèng chù tuó luó ní dì èr dì dé nán fú tuó
得最胜处陀罗尼。第二地得难伏陀

luó ní dì sān dì dé shàn zhù tuó luó ní dì sì dì
罗尼。第三地得善住陀罗尼。第四地

dé nán dāng tuó luó ní dì wǔ dì dé gōng dé huá pǔ jí
得难当陀罗尼。第五地得功德华普集

zhuāng yán tuó luó ní dì liù dì dé zhì guāng míng tuó luó
庄严陀罗尼。第六地得智光明陀罗

ní dì qī dì dé shèng qù tuó luó ní dì bā dì dé
尼。第七地得胜趣陀罗尼。第八地得

bā wàn sì qiān tuó luó ní chéng jìng sī tuó luó ní wéi
八万四千陀罗尼，澄靖司陀罗尼为

shǒu dì jiǔ dì dé liù shí nuó yú tuó tuó luó ní wú
首。第九地得六十那由他陀罗尼，无

jìn tuó luó ní wéi shǒu dì shí dì dé héng hé shā tuó luó
尽陀罗尼为首。第十地得恒河沙陀罗

ní chū shēng wú liàng tuó luó ní wéi shǒu shì wéi pú tí
尼，出生无量陀罗尼为首。是为菩提

sà duǒ shí dì tuó luó ní dāng zuò shì zhī
萨埵十地陀罗尼，当作是知。

yòu shàn nán zǐ pú tí sà duǒ chū fā yì dì jù
又善男子，菩提萨埵初发意地具

zú tán bō luó mì dì èr dì jù zú shī bō luó mì
足檀波罗蜜，第二地具足尸波罗蜜，

dì sān dì jù zú chàn tí bō luó mì dì sì dì jù zú
第三地具足羸提波罗蜜，第四地具足

pí lí yē bō luó mì dì wǔ dì jù zú chán nuó bō luó
毗梨耶波罗蜜，第五地具足禅那波罗

mì dì liù dì jù zú bō rě bō luó mì dì qī dì
蜜，第六地具足般若波罗蜜，第七地

jù zú fāng biàn bō luó mì dì bā dì jù zú yuàn bō luó
具足方便波罗蜜，第八地具足愿波罗

mì dì jiǔ dì jù zú lì bō luó mì dì shí dì jù
蜜，第九地具足力波罗蜜，第十地具

zú zhì bō luó mì rú shì zhū bō luó mì yú zhū dì
足智波罗蜜。如是诸波罗蜜，于诸地

zhōng jiē xī chéng jiù
中皆悉成就。

yòu shàn nán zǐ yǒu shí zhǒng tán bō luó mì hé
又善男子，有十种檀波罗蜜。何

děng wéi shí xìn gēn wéi shǒu tán bō luó mì sān mó tí
等为十？信根为首檀波罗蜜，三摩提

wéi shǒu tán bō luó mì dà cí wéi shǒu tán bō luó mì
为首檀波罗蜜，大慈为首檀波罗蜜，

dà bēi wéi shǒu tán bō luó mì shēn xīn xī wàng wéi shǒu tán
大悲为首檀波罗蜜，深心希望为首檀

bō luó mì yī qiè zhì wéi shǒu tán bō luó mì ān lì
波罗蜜，一切智为首檀波罗蜜，安立
zhòng shēng wéi shǒu tán bō luó mì sì shè wéi shǒu tán bō
众生为首檀波罗蜜，四摄为首檀波
luó mì hù chí zhèng fǎ wéi shǒu tán bō luó mì lè qiú
罗蜜，护持正法为首檀波罗蜜，乐求
fó fǎ wéi shǒu tán bō luó mì
佛法为首檀波罗蜜。

fù yǒu shí zhǒng shī luó bō luó mì hé děng wéi
复有十种尸波罗蜜。何等为

shí zhǒng lí bā nán wéi shǒu shī luó bō luó mì jiàn lì
十种？离八难为首尸波罗蜜，建立
fó fǎ wéi shǒu shī luó bō luó mì chāo yuè shēng wén pì
佛法为首尸波罗蜜，超越声闻、辟
zhī fó dì wéi shǒu shī luó bō luó mì jìng shēn yè wéi shǒu
支佛地为首尸波罗蜜，净身业为首
shī luó bō luó mì jìng kǒu yè wéi shǒu shī luó bō luó mì
尸波罗蜜，净口业为首尸波罗蜜，
jìng yì yè wéi shǒu shī bō luó mì zhuāng yán xīn wéi shǒu
净意业为首尸波罗蜜，庄严心为首
shī bō luó mì rén shì jiè qīng jìng wéi shǒu shī bō luó mì
尸波罗蜜，人世界清净为首尸波罗蜜，
yī qiè yuàn qiú mǎn zú wéi shǒu shī bō luó mì bú hài wéi
一切愿求满足为首尸波罗蜜，不害为
shǒu shī bō luó mì
首尸波罗蜜。

fù yǒu shí zhǒng chàn tí bō luó mì hé děng wéi
复有十种羸提波罗蜜。何等为

shí rěn lì wéi shǒu chàn tí bō luó mì chéng shu zhòng shēng
十?忍力为首羸提波罗蜜,成熟众生

wéi shǒu chàn tí bō luó mì yì jiě wéi shǒu chàn tí bō luó
为首羸提波罗蜜,意解为首羸提波罗

mì shēn fǎ rěn wéi shǒu chàn tí bō luó mì duàn fán nǎo
蜜,深法忍为首羸提波罗蜜,断烦恼

wéi shǒu chàn tí bō luó mì lí chēn huì wéi shǒu chàn tí bō
为首羸提波罗蜜,离瞋恚为首羸提波

luó mì bú jì shēn wéi shǒu chàn tí bō luó mì bú jì
罗蜜,不计身为首羸提波罗蜜,不计

mìng wéi shǒu chàn tí bō luó mì duàn zhū wú zhì wéi shǒu chàn
命为首羸提波罗蜜,断诸无智为首羸

tí bō luó mì guān zhū fǎ píng děng wéi shǒu chàn tí bō luó
提波罗蜜,观诸法平等为首羸提波罗

mì
蜜。

fù yǒu shí zhǒng pí lí yē bō luó mì hé děng
复有十种毗梨耶波罗蜜。何等

wéi shí jīng jìn gēn wéi shǒu pí lí yē bō luó mì jīng
为十?精进根为首毗梨耶波罗蜜,精

jìn lì wéi shǒu pí lí yē bō luó mì děng fāng biàn wéi shǒu
进力为首毗梨耶波罗蜜,等方便为首

pí lí yē bō luó mì niàn chù wéi shǒu pí lí yē bō luó
毗梨耶波罗蜜,念处为首毗梨耶波罗

mì dài yī qiè zhòngshēng shēn suǒ zuò wéi shǒu pí lí yē
蜜，代一切众生身所作为首毗梨耶

bō luó mì suí shùn yī qiè zhòngshēng kǒu yì zhuǎn wéi shǒu
波罗蜜，随顺一切众生口意转为首

pí lí yē bō luó mì bú tuì huán wéi shǒu pí lí yē bō
毗梨耶波罗蜜，不退还为首毗梨耶波

luó mì jí jīng qín wéi shǒu pí lí yē bō luó mì fú
罗蜜，极精勤为首毗梨耶波罗蜜，伏

yī qiè fán nǎo yuàn jiā wéi shǒu pí lí yē bō luó mì yī
一切烦恼怨家为首毗梨耶波罗蜜，一

qiè zhì zhì wéi shǒu pí lí yē bō luó mì
切智智为首毗梨耶波罗蜜。

fù yǒu shí zhǒng chán bō luó mì hé děng wéi shí
复有十种禅波罗蜜。何等为十？

dìng gēn wéi shǒu chán bō luó mì dìng lì wéi shǒu chán bō luó
定根为首禅波罗蜜，定力为首禅波罗

mì děng dìng wéi shǒu chán bō luó mì zhū chán jiě tuō wéi
蜜，等定为首禅波罗蜜，诸禅解脱为

shǒu chán bō luó mì shàn fǎ wéi shǒu chán bō luó mì shì
首禅波罗蜜，善法为首禅波罗蜜，是

chù wéi shǒu chán bō luó mì bú luàn wéi shǒu chán bō luó mì
处为首禅波罗蜜，不乱为首禅波罗蜜，

fēi chù wéi shǒu chán bō luó mì hài yī qiè jié shǐ wéi shǒu
非处为首禅波罗蜜，害一切结使为首

chán bō luó mì dìng shēn mǎn zú wéi shǒu chán bō luó mì
禅波罗蜜，定身满足为首禅波罗蜜。

fù yǒu shí zhǒng bō rě bō luó mì hé děng wéi
复有十种般若波罗蜜。何等为

shí huì gēn wéi shǒu bō rě bō luó mì huì lì wéi shǒu
十?慧根为首般若波罗蜜,慧力为首

bō rě bō luó mì zhèng jiàn wéi shǒu bō rě bō luó mì
般若波罗蜜,正见为首般若波罗蜜,

zhèng niàn wéi shǒu bō rě bō luó mì yīn qiǎo biàn wéi shǒu
正念为首般若波罗蜜,阴巧便为首

bō rě bō luó mì guān jiè rù wéi shǒu bō rě bō luó mì
般若波罗蜜,观界入为首般若波罗蜜,

shèng dì wéi shǒu bō rě bō luó mì wú zhàng ài wéi shǒu
圣谛为首般若波罗蜜,无障碍为首

bō rě bō luó mì chú yī qiè wàng jiàn wéi shǒu bō rě bō
般若波罗蜜,除一切妄见为首般若波

luó mì wú shēng fǎ rěn wéi shǒu bō rě bō luó mì
罗蜜,无生法忍为首般若波罗蜜。

fù yǒu shí zhǒng fāng biàn zhì bō luó mì hé děng
复有十种方便智波罗蜜。何等

wéi shí zhòng shēng xī wàng fāng biàn xíng wéi shǒu fāng biàn bō
为十?众生希望方便行为首方便波

luó mì ān lì zhòng shēng wéi shǒu fāng biàn bō luó mì dà
罗蜜,安立众生为首方便波罗蜜,大

bēi wéi shǒu fāng biàn bō luó mì huà zhòng shēng bù láo quán
悲为首方便波罗蜜,化众生不劳倦

wéi shǒu fāng biàn bō luó mì chāo yuè shēng wén pì zhī fó
为首方便波罗蜜,超越声闻、辟支佛

dì wéi shǒu fāng biàn bō luó mì rù zhū bō luó mì wéi shǒu
地为首方便波罗蜜，入诸波罗蜜为首
fāng biàn bō luó mì rú shí guān zhū fǎ wéi shǒu fāng biàn bō
方便波罗蜜，如实观诸法为首方便波
luó mì bù sī yì lì wéi shǒu fāng biàn bō luó mì bú
罗蜜，不思議力为首方便波罗蜜，不
tuì zhuǎn wéi shǒu fāng biàn bō luó mì xiáng fú zhòng mó wéi
退转为方便波罗蜜，降伏众魔为
shǒu fāng biàn bō luó mì
首方便波罗蜜。

hé děng wéi bō luó mì yì xíng zēng jìn mǎn zú yì
何等为波罗蜜义？行增进满足义，
shì wèi bō luó mì yì shèng miào zhì mǎn zú shì bō luó
是谓波罗蜜义。胜妙智满足，是波罗
mì yì bú zhù yǒu wéi wú wéi fǎ yì shì bō luó mì
蜜义。不著有为、无为法义，是波罗蜜
yì jué shēng sǐ guò yì shì bō luó mì yì jué wù
义。觉生死过义，是波罗蜜义。觉悟、
bù jué wù zhě yì shì bō luó mì yì kāi shì yī qiè
不觉悟者义，是波罗蜜义。开示一切
wú jìn fǎ zàng yì shì bō luó mì yì wú jiàn ài jiě
无尽法藏义，是波罗蜜义。无间碍解
tuō jù zú yì shì bō luó mì yì jué zhī bù shī píng
脱具足义，是波罗蜜义。觉知布施平
děng yì shì bō luó mì yì jué zhī jiè rěn jīng jìn
等义，是波罗蜜义。觉知戒、忍、精进、

yī xīn zhì huì píngděng yì shì bō luó mì yì jué dìng
一心、智慧平等义，是波罗蜜义。决定
qiǎo biàn yì shì bō luó mì yì zhī yī qiè zhòngshēng fǎ
巧便义，是波罗蜜义。知一切众生法
xìng yì shì bō luó mì yì wú shēng fǎ rěn mǎn zú yì
性义，是波罗蜜义。无生法忍满足义，
shì bō luó mì yì bú tuì dì mǎn zú yì shì bō luó
是波罗蜜义。不退地满足义，是波罗
mì yì yán jìng fó dù yì shì bō luó mì yì chéng
蜜义。严净佛土义，是波罗蜜义。成
shú zhòngshēng yì shì bō luó mì yì jué chǎng jù zú yì
熟众生义，是波罗蜜义。觉场具足义，
shì bō luó mì yì xiáng fú zhòng mó yì shì bō luó mì
是波罗蜜义。降伏众魔义，是波罗蜜
yì yī qiè fó fǎ mǎn zú yì shì bō luó mì yì shí
义。一切佛法满足义，是波罗蜜义。十
lì sì wú suǒ wèi shí bā bú gòng fǎ mǎn zú yì shì
力、四无所畏、十八不共法满足义，是
bō luó mì yì shè qǔ yī qiè huà shēng yì shì bō luó
波罗蜜义。摄取一切化生义，是波罗
mì yì sān zhuǎn shí èr xíng fǎ lún yì shì bō luó mì
蜜义。三转十二行法轮义，是波罗蜜
yì
义。

ěr shí huì zhōng yǒu tiān míng shī zǐ zhuàng wú ài
尔时，会中有天名师子幢无碍

guāng yào bái fó yán shì zūn shèn qí shèn tè shì míng
光耀，白佛言：世尊，甚奇甚特！是名

yī qiè jù zú shì míng jiū jìng yī qiè fó fǎ gōng dé
一切具足，是名究竟一切佛法功德。

shì zūn dá yuē rú shì rú shì zhū tiān qí
世尊答曰：如是，如是。诸天，其

yǒu shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén shì fǎ zhèng yì niàn zhě
有善男子、善女人闻是法正忆念者，

dāng zhī shì ā wéi yuè zhì pú tí sà duǒ hé yǐ gù
当知是阿惟越致菩提萨埵。何以故？

tiān zǐ shì shàn nán zǐ shàn nǚ rén shàn gēn chéng shu gù
天子，是善男子、善女人善根成熟故，

lìng ěr gēn dé wén shì jīng yī qiè shàn gēn chéng shu gù
令耳根得闻是经。一切善根成熟故，

dé wén cǐ jīng yǐ zhōng bù lí zhēn shí guān bù lí zhū
得闻此经已，终不离真实观，不离诸

fó shì zūn bù lí zhū fó fǎ bù lí zhuǎn fǎ lún
佛世尊，不离诸佛法，不离转法轮，

bù lí hǎi yìn tuó luó ní bù lí wú jìn tuó luó ní
不离海印陀罗尼，不离无尽陀罗尼，

bù lí biàn rù zhòng shēng xíng tuó luó ní bù lí wú jìn
不离遍入众生行陀罗尼，不离无尽

guāng rì zhuàng tuó luó ní bù lí yuè wú gòu xiàng tuó luó
光日幢陀罗尼，不离月无垢相陀罗

ní bù lí wú gòu děng qǐ xiàng tuó luó ní ruò pú sà
尼，不离无垢等起相陀罗尼。若菩萨

dé shì tuó luó ní zhě xī néng yī shí biàn shēn wéi fó
得是陀罗尼者，悉能一时变身为佛，
zhōu mǎn shí fāng jiào huà zhòng shēng rán yú zhū fǎ yì bù
周满十方教化众生；然于诸法亦不
sǐ yì bú qù ér dù tuō zhòng shēng zhòng shēng yì bù kě
死亦不去而度脱众生，众生亦不可
dé shuō fǎ jiào huà zhū wén zì děng yì bù kě dé shì
得，说法教化诸文字等亦不可得，示
xiàn sǐ shēng yì bù shēng zhī zhū fǎ píng děng wú qù wú
现死生亦不生，知诸法平等无去无
lái yì bú zuò fēi bú zuò gù
来，亦不作非不作故。

shuō shì fǎ shí sān qiān pú tí sà duǒ dé wú
说是法时，三千菩提萨埵得无
shēng fǎ rěn
生法忍。

fù cì tiān zǐ ruò yǒu dú sòng chí shì fǎ zhě
复次，天子，若有读诵持是法者，
zhōng bù lí xī yī qiè chán tuó luó ní bù lí jīn gāng
终不离息一切缠陀罗尼，不离金刚
jiān qiáng pò sǎn yī qiè fán nǎo shān tuó luó ní zhōng bù
坚强破散一切烦恼山陀罗尼，终不
lí shuō wú yán pǔ rù zhū bō luó mì tuó luó ní zhōng
离说无言普入诸波罗蜜陀罗尼，终
bù lí néng shuō yì míng jù zhū yǔ tuó luó ní bù lí xū
不离能说异名句诸语陀罗尼，不离虚

kōng lí gòu chū shēng wú jìn yìn tuó luó ní bù lí chéng
空离垢出生无尽印陀罗尼，不离成

jiù wú liàng fó shēn yī qiè shēng jìn tuó luó ní
就无量佛身一切生尽陀罗尼。

shuō shì fǎ shí wú liàng zhòng shēng jiē dé fǎ rěn
说是法时，无量众生皆得法忍，

wú liàng zhòng shēng fā ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
无量众生发阿耨多罗三藐三菩提

xīn
心。

fó shuō shì shí wú jìn zhì pú sà shī zǐ zhuàng
佛说是时，无尽智菩萨，师子幢

wú ài guāng yào tiān zǐ jí zhū dà shēng wén tiān rén
无碍光耀天子，及诸大声闻，天、人、

ā xiū luó wéi fó zuò lǐ jiē dà huān xǐ
阿修罗，为佛作礼，皆大欢喜。

yīn shì
音释

dàn tú àn qiē pèi pǔ gài qiē pāng pèi
诞（徒案切）。霈（普盖切霨霈

yě tuān jī tuān tuō guān qiē jí lài yě jī gǔ lì qiē
也）。湍激（湍他官切疾濑也激古歷切

dàng jī yě zōng zǐ sòng qiē lǐ yě zǔ zhuāng
蕩激也）。综（子宋切理也）。诅（莊

zhù qiē zhòu yě diān xián diān dōu nián qiē xián hù jiān qiē
助切呪也）。癡癩（癡都年切癩户间切

diān xiánkuángbìng yě sǒu sū hòu qiē xiá hú
癲癎狂病也。藪（苏后切）。黠（胡

bā qiē huì yě zhì yīn zhì tán yīn yì
八切慧也。價（音質）。譚（音义）。

è wū hé qiē hē jiā èr zhā fànyǔ yě cǐ yún
廬（乌合切）。呵迦儼吒（梵语也此云

sè jiūjìng èr nǚ lì qiē zhā chǒu yà qiē nuò yīn
色究竟儼女利切吒丑亚切）。憍（音

rě bá pú bō qiē chàn chū xiàn qiē jùn
惹）。輶（蒲钵切）。羸（初限切）。峻

xiǎn jùn xū rùn qiē xiǎn xū jiǎn qiē
险（峻须闰切险虚检切）。